

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Bijlage

Betreft: Stand van Zaken uitvoering internationaliseringsstrategie ‘Vlaanderen Versnelt!’ 2016-2021 – als bijlage bij de Mededeling Vlaamse Regering “Update internationaliseringsstrategie ‘Vlaanderen Versnelt!’ 2021-2025 “

1. UITVOERING OP 2 SPOREN

De uitvoering van de strategie Vlaanderen Versnelt! is in 2016-2021 op 2 sporen verlopen:

A. PARTNERSCHAPPEN MET FIT

16 structurele partnerschappen

FIT heeft in oktober 2017 in aanwezigheid van de minister-president van de Vlaamse Regering 17 structurele partnerschappen afgesloten met middenveldspelers en clusters. De partnerschappen lopen tot 2021. B-Hive werd ontbonden in 2019 en is zodoende geen structurele partner meer. Sinds de start van de partnerschappen veranderden twee organisaties ook van statuut: Flanders Cleantech Association (FCA) werd Cleantech Flanders als onderdeel van VITO en EUKA kantelde in, in Flanders Make.

Het principe van de partnerschappen is dat de expertise van de partners en die van FIT worden samengelegd in functie van scherpe doelstellingen. Dat biedt de meeste meerwaarde voor de bedrijven. Bijgevolg is gekozen voor een **50/50 financiering**. De financiering geldt voor werkkraft en een percentage overheadkosten.

Voor de financiering van de partnerschappen is op de begroting van FIT 900.000 euro per jaar voorzien, voor een totaalwaarde van activiteiten van 1.800.000 euro.

In de partnerschappen staat de **strategie Vlaanderen Versnelt! centraal**. Met elk van de partners apart is een set aan doelstellingen onderhandeld die uitvoering geven aan de strategie, en waarin FIT en de partner samenwerken of complementair aan elkaar handelen.

De pakketten en de financieringsbedragen verschillen per partner.

De resultaten worden jaarlijks geëvalueerd, en de doelstellingen kunnen in functie daarvan bijgestuurd worden. Er kunnen ook nieuwe doelstellingen opgenomen worden in functie van de actualiteit. Sensibilisering i.v.m. brexit is daar een voorbeeld van.

FIT beheert de partnerschappen via **accountmanagement**. De accountmanagers bij FIT hebben regelmatig overleg met de partners, en kunnen waar nodig bijsturen in functie van de doelstellingen. Regelmatig organiseert FIT partnerdagen, waarbij het alle partners bij elkaar brengt. Tijdens deze partnerdagen wordt ook onderlinge samenwerking gestimuleerd.

FIT tracht de partnerdagen te organiseren op momenten dat de partners ook het buitenlandse netwerk van FIT kunnen ontmoeten zodat ze hen beter leren kennen en eventueel ook mogelijke acties en nieuwe samenwerkingen kunnen afoetsen.

De partners evalueerden het instrument vooral als **zeer positief**.

De partnerschappen zorgen voor:

- stabiliteit voor de partners waardoor ze op langere termijn kunnen werken,
- meer informatie-uitwisseling,
- een betere coördinatie van activiteiten, etc.
- potentieel voor meer gezamenlijke visie en agendasetting.

Deze partnerschappen lopen af eind 2021. FIT lanceert **een nieuwe oproep in 2021**.

6 Clusterpacten met de speerpuntclusters

FIT heeft een formelere vorm van samenwerking opgezet met de 6 speerpuntclusters (via een luik internationalisering in de clusterpacten, zonder financiering): **Blauwe cluster, Catalisti, Flanders' Food, Flux50, SIM en VIL**.

Vanaf 2020 loopt ook een **project "internationalisering van clusters"** ism Vlaio.

Een belangrijke mijlpaal was de organisatie van de **TCI Network Global Conference in 2019** in Antwerpen. In 2018 werd Vlaanderen op initiatief van FIT lid van TCI, het mondiale netwerk van praktijkexperts op het vlak van competitiviteit, innovatie en clusters. Met ondersteuning van Toerisme Vlaanderen werd de TCI Network Global Conference -'s werelds grootste clusterevenement- naar Antwerpen gebracht voor de editie van 2019 en trad Vlaanderen als gastregio op. De organisatie was in handen van het Agentschap Innoveren & Ondernemen en FIT. Tijdens deze driedaagse conferentie werden Vlaamse innovaties, het clusterbeleid en de clusters mondiaal gepositioneerd. De conferentie bracht 400 professionals, wetenschappers en beleidsmakers uit 40 landen samen. Er werden 10 cluster tours aangeboden langs Vlaamse topsectoren zoals blauwe economie, duurzame chemie, smart cities, agrovoeding of energie, voorafgegaan door een marketing- en communicatiecampagne. De tevredenheidscijfers waren uitermate hoog. Tijdens de conferentie werd het allereerste corporate event in de pas vernieuwde Antwerpse Handelbeurs

georganiseerd. Met Toerisme Vlaanderen werd samengewerkt om Vlaanderen nog verder te promoten als congresbestemming.

4 Partnerschappen met strategische onderzoekscentra

FIT sloot partnerschappen af (zonder financiering) met de 4 strategische onderzoekscentra: Imec, VIB, Flanders Make en VITO.

De activiteiten die men samen organiseert of waarin men elkaar zal ondersteunen, dragen bij tot de realisatie van de strategie Vlaanderen Versnelt!

Science & Technology Offices

De partnerschappen met de speerpuntclusters en de strategische onderzoekscentra zullen een belangrijke rol spelen in de toekomstige versterkte werking van FIT inzake **internationale valorisatie van innovatie** en de versterking van zijn buitenlands netwerk met Science & Technology Offices.

B. PARTNERPROJECTEN MET EUROPESE FINANCIERING.

Er zijn **3 EFRO-oproepen** gelanceerd voor de uitvoering van de strategie Vlaanderen Versnelt!

1. Op de oproep **122 “Bevorderen van een internationaal ondernemersklimaat. Creatie van strategieën voor de internationalisering van de Vlaamse economie”** van 2016 zijn 2 projecten geselecteerd. Deze projecten zijn gestart in de zomer van 2017 en liepen tot eind 2019:

- Het project van **Flanders Investment & Trade i.s.m. het Agentschap Innoveren en Ondernemen** voor een waarde van 2.000.057 euro, waarvan 40% EFRO financiering, 45% Hermes financiering en 15% eigen financiering. Via dit project werd een groot deel van de initieel opgelijste acties uit de strategie Vlaanderen Versnelt! uitgevoerd.

In dit project werden tools en nieuwe instrumenten ontwikkeld die de internationalisering van de Vlaamse economie moeten versnellen in de toekomst. Het moet de nodige basisinstrumenten voorzien die de dienstverlening van FIT in de toekomst kan versterken, en die de samenwerking met en tussen de partners in internationalisering moet faciliteren.

- Het project van het provinciebestuur **Vlaams-Brabant i.s.m. met Leuven Mindgate, Flanders Bio en DSP Valley “Internationalisering Medtech, biotech, Regmed”** voor een waarde van 355.160,18 euro, waarvan 40% EFRO financiering, en 60% eigen financiering. De provincie Vlaams-Brabant wenste de internationalisering van Vlaamse ondernemingen te stimuleren, en buitenlandse actoren die een toegevoegde waarde hebben voor het ecosysteem in de sector van medtech/biotech/regmed aan te trekken.

Beide projecten werden als zeer succesvol beschouwd naar projectuitvoering en oplevering en heel wat van de uitgewerkte concepten worden nu verdergezet in de reguliere werking van FIT of via andere kanalen. Het project van FIT en het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen kent een vervolgproject (zie onder).

De provincie Vlaams-Brabant stapte in een vervolgproject via COSME, het CELIS project. Dit is een samenwerking van Smart Hub Vlaams Brabant, Bio Rhein-Neckar (Duitsland),

BioPeople (Denemarken) en Tartu Biotechnology Park (Estland). Dit project is verder ingebed in een ruimer Europees strategisch samenwerkingsverband tussen de biomedische clusters van Leuven, Heidelberg, Maastricht en Kopenhagen (Health Axis Europe).

Het opleidingsaanbod dat via EFRO-middelen werd ontwikkeld door de partners uit het project van de provincie Vlaams-Brabant wordt nu herhaald en het aantal partners werd uitgebreid naar de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen, Leuven Mindgate, DSP Valley, Flanders Bio, KULeuven, Medtech Flanders, Imec.istart en BlueHealth Innovation Center.

Het 2-daags *Life-on-Chip* event (21-22/02/2019) zette de cross-overs tussen BioTech en micro- en nanoelectronics in de verf. En via Enterprise Europe Network Vlaanderen werden B2Bs aangeboden aan de 144 deelnemers. Wegens het grote succes van dit event, werd dit reeds herhaald. Zo zal de derde editie plaatsvinden in februari 2021 en werd het aantal organiserende partners verder verruimd naar Smart Hub Vlaams-Brabant, DSP Valey, Flanders Bio, Medtech Flanders, BioWin, imec, Antleron, VIB, Leuven.Inc en EIT Health.

2. Op de oproep 136 “**Internationaliseren en verankeren van bedrijven**” van 2018 zijn **6¹ projecten** geselecteerd. Deze projecten zijn gestart in het najaar van 2018 en lopen tot het voorjaar van 2021:

- Het project van **Unizo** in de doelstelling “meer bedrijven doen internationaliseren”, via sensibilisering, informatie, en peer learning, met een focus op digitalisering en masterclass China. Dit project is afgesloten. Het accent lag hierbij op de prospectie van nieuwe verre markten zoals China en de activering rond digitale marktopportunities via het congres Expand Digital. Tijdens het project worden allerlei activiteiten georganiseerd om deze internationalisering te faciliteren. Thematische infopockets, digitale communicatieacties en diverse promotionele acties werden ontwikkeld ter ondersteuning van kmo's.
- Het project van **Agoria en Sirris** in de doelstelling “meer bedrijven doen internationaliseren”, via kennis en begeleiding, met een focus op digitale groeibedrijven. Dit project is intussen afgerond en kent een doorstart via Scaleup Vlaanderen, gefinancierd door het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen. Het consortium werd uitgebreid met imec i.start.
- Het project van **VOKA** in de doelstellingen “meer bedrijven doen internationaliseren, meer bedrijven hier verankeren”, via sensibilisering, peer learning, matching en oriëntering bij starters en groeiers, en retentie. Dit project is nog lopende.
- Het project **I²PP van 4 provinciale besturen** in de doelstelling ‘meer bedrijven doen internationaliseren’, met een focus op cleantechbedrijven en China. Dit project is intussen afgerond en kent een doorstart via een verdere samenwerking onder de naam ‘Cleantech route China’ van de verschillende projectpartners POM Antwerpen, provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, Cleantech Flanders en FIT.
- Het project van de **Vlaamse Confederatie Bouw** in de doelstelling “meer bedrijven doen internationaliseren” via sensibilisering en peer learning, met een focus op bouwbedrijven. Dit project is nog lopende.

Voor deze projecten is voor 1.211.361 euro aan EFRO-financiering voorzien en voor 564.838 euro aan Hermes-middelen.

---

¹ Het project van B-Hive in de doelstelling “meer bedrijven doen internationaliseren”, via kennisdeling en ondersteuning met een focus op digitale groeiers werd voortijdig stopgezet wegens het ontbinden van de werking van B-Hive.

3. Op de oproep 147 “Creatie en uitvoering van strategieën om Vlaanderen als innovatief economisch ecosysteem te versterken door internationalisering” van 2019 zijn 2 projecten geselecteerd. Deze projecten zijn gestart in het in het voorjaar van 2020 en lopen tot het voorjaar van 2022:

- Het project van de provincie Oost-Vlaanderen i.s.m. met de UGent en de stad Gent met een focus op de acquisitie van buitenlandse startups en scale-ups. Dit project is ingebed in het acquisitieplatform Oost-Vlaanderen waar ook de FIT, het Agentschap Innoveren & Ondernemen, POM Oost-Vlaanderen en North Sea Port deel van uitmaken. Dit project is ter waarde van 458.191 euro, waarvan 40% EFRO financiering, 20% Hermes financiering, 24% eigen financiering door de provincie Oost-Vlaanderen, 11% eigen financiering door de stad Gent en 5% eigen financiering door de UGent.
- Het project van **Flanders Investment & Trade** over het verdiepen van strategieën ter versterking van internationaal ondernemen en dit op vijf domeinen: databeheer, klantenkennis en dienstverlening op maat, startup begeleiding, digitale handel en internationalisering van clusters. Dit project is ter waarde van 2.000.000 euro, waarvan 40% EFRO financiering, 45% Hermes financiering en 15% eigen financiering.

2. OVERZICHT DOELSTELLINGEN: RESULTATEN

DOELSTELLING 1:

VLAANDERENS INTERNATIONALE POSITIE VERSTERKEN IN 5 DOMEINEN

In de strategie zijn vijf waardenketens en domeinen geselecteerd:

- Life Sciences & Health
- Food
- Solution Driven Engineering & Technology
- Smart Logistics
- Sustainable Materials, Resources & Chemistry

Op deze 5 domeinen is in de afgelopen 4 jaar gewerkt.

Resultaten:

- **Branding toolkits met USP's van Vlaanderen**

Dit was een belangrijke doelstelling in het EFRO –project Vlaanderen Versnelt!

- **Een apart co-creatietraject** met meer dan 100 bedrijven, kennisinstellingen, overheden en clusters voor elk van de 5 domeinen om de USP (*unique selling proposition*) van Vlaanderen te bepalen: waarin onderscheidt Vlaanderen zich écht t.o.v. andere landen binnen dit domein? In dit traject zijn uiteraard vele van de structurele partners van FIT, de speerpuntclusters, innovatieve bedrijfsnetwerken, en strategische onderzoekscentra actief betrokken.

- Uitwerking van een **branding toolkit** voor elk van de 5 domeinen, die ter beschikking staat van alle bedrijven en organisaties die dit willen gebruiken ter ondersteuning van hun eigen marketing, en die de basis zijn voor FIT om de domeinen in de toekomst te verwerken in de gerichte marketing in het buitenland (gericht op potentiële investeerders, potentiële afnemers van Vlaamse producten en diensten, en potentiële partners voor Vlaamse bedrijven of clusters)
- Deze branding toolkit werd voorgesteld op de tweede editie van de Flanders International Economic Summit op 7 mei 2019. Sinds de lancering wordt het gebruik van de toolkit sterk aangemoedigd onder de partners.

Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 vermeldt dat de branding toolkit verder bekendgemaakt en gebruikt moet worden.

- In bijna alle **structurele partnerschappen** zijn **acties** gelinkt aan een van deze 5 domeinen. Ze werden door de partner al dan niet in samenwerking met FIT, gerealiseerd.

DOELSTELLING 2:

MÉÉR BEDRIJVEN DOEN INTERNATIONALISEREN, MÉÉR BEDRIJVEN HIER VERANKEREN.

Resultaat: Doelgroepen beter bereikt

- **Doelgroep startups en scale-ups :**
  - FIT heeft contacten uitgebouwd met het **netwerk** van organisaties die met startups en scale-ups werken (incubatoren, acceleratoren, startersorganisaties, etc.). FIT heeft intensief aan sensibilisering gedaan, en zich als dienstverlener voor bedrijven die internationaal willen gaan, geïntroduceerd. De link tussen deze organisaties en FIT is nu gelegd.
  - De **extra noden** van deze doelgroep zijn goed gedefinieerd en FIT kan in een volgende fase zijn eigen dienstverlening waar nodig aanpassen.
  - FIT heeft ism partners een aantal **events** georganiseerd in het kader van het **actieprogramma** die gericht zijn op deze doelgroep, zoals SXSW in Austin, VS, London Unbound, het starterspaviljoen tijdens de Exportbeurs, etc. In totaal werden 75 startups bereikt en betrokken bij deze events. FIT ondersteunt startersorganisaties in tal van activiteiten in het buitenland, onder andere in de samenwerking via het contract ondernemerschap van VLAIO.
  - Er is een aanzet gedaan voor een aangepaste **exportmeter** voor deze doelgroep. Na afname van een exportmeter krijgen bedrijven een goede kijk op de processen van hun bedrijf die belangrijk zijn voor internationalisering, en kennen ze de mate waarin hun exportplannen haalbaar zijn. In totaal werden 23 startups betrokken bij de ontwikkeling van de concepten.
- **Doelgroep vestigingen van buitenlandse bedrijven:**
  - In samenwerking met het Agentschap Innoveren en Ondernemen is een meer **gerichte aanpak** uitgewerkt om vestigingen van buitenlandse bedrijven **proactief** te benaderen, en indien gewenst extra te ondersteunen, bijvoorbeeld te helpen om een goede argumentatie op te bouwen t.o.v. het hoofdkwartier van deze bedrijven om hun vestiging in Vlaanderen te behouden, of een goed beeld te geven van het Vlaamse instrumentarium aan ondersteuning dat voor hen van toepassing is. Er is bij FIT een **retentiemanager** aan de slag die in deze heel nauw met VLAIO

samenwerkt. In totaal werden 36 Vlaamse vestigingen van buitenlandse bedrijven bereikt en betrokken bij de ontwikkeling van dit concept.

- **Doelgroep buitenlandse startups en scale-ups.**
  - FIT test samen met het Agentschap Innoveren en Ondernemen uit hoe het Vlaanderen aantrekkelijker kan maken voor **buitenlandse start ups en scale ups**. In totaal werden er 108 bedrijven geconsulteerd bij de studie van het ecosysteem incubatoren acceleratoren.

Aan deze doelstelling is gewerkt in het **EFRO project van Flanders Investment & Trade i.s.m. het Agentschap Innoveren en Ondernemen. (VLAIO)**

In alle **structurele partnerschappen** is ook een doelstelling ingevoegd over sensibilisering van Vlaamse bedrijven voor internationalisering, en over hun signaalfunctie i.v.m. retentie.

DOELSTELLING 3:

MINDER HINDERNISSEN VOOR BEDRIJVEN EN MEER TRANSPARANTIE

Resultaten ‘Belemmeringen in internationaal zakendoen’

- Met het departement Buitenlandse Zaken is actief samengewerkt in het kader van het Europese **handels- en investeringsbeleid**.
- Het meldpunt **Handelsbelemmering** is (o.a. via de structurele partnerschappen met FIT) breder bekend gemaakt om bedrijven te sensibiliseren handelsbelemmeringen te melden.
- In het kader van **Brexit** is, samen met VLAIO, een Brexit helpdesk opgestart die eerstelijnsvragen beantwoordt en doorverwijst voor meer technische vraagstellingen. Verder is er heel intensief samengewerkt met de structurele partners van FIT om bedrijven te informeren en voor te bereiden op Brexit.
- Er is samenwerking opgezet tussen **FIT en WSE** voor dossiers beroeps- en arbeidskaarten van buitenlandse investeerders.
- Via **EEN en FIT** is informatieverstrekking over reglementering op buitenlandse markten verzekerd.
- FIT stelt jaarlijks een **knelpuntennota** op van de belangrijkste knelpunten die buitenlandse investeerders signaleren.

Resultaat ‘Transparantie’: platform veroverdewereld.be

Met **Veroverdewereld.be** heeft FIT samen met zijn partners in april 2019 een website gecreëerd voor Vlaamse bedrijven die willen deelnemen aan events wereldwijd over internationaal ondernemen en voor organisatoren van events die focussen op internationaal ondernemend Vlaanderen.

- Vlaamse bedrijven vinden op 1 centraal overzicht alle acties van alle aanbieders. Ze kunnen zoeken op landen en sectoren.
- Organisatoren kunnen via deze website hun acties aankondigen en promoten.

- Organisatoren vragen via deze website ook de medewerking van FIT indien nodig en op een efficiënte en digitale manier.

Het doel van deze website is:

- **Meer transparantie voor bedrijven** door 1 centraal platform.
- **Meer transparantie voor al wie in het domein internationalisering actief is:** alle organisatoren van missies bijvoorbeeld, zijn hierdoor beter op de hoogte van andere initiatieven, en dit kan aanleiding zijn om bv. krachten te bundelen en samen te werken. Organisatoren kunnen overheden zijn (departementen Vlaamse overheid, steden, provincies, kennisinstellingen) of ondernemingsorganisaties en clusters.
- **Acties van alle organisatoren beter op elkaar afstemmen**, en werken aan een meer tijdige en geïntegreerde planning, die onze reputatie in het buitenland ten goede komt.
- **De ondersteuning van het buitenlands netwerk van FIT efficiënter inzetten.** Vele acties zijn immers ofwel in samenwerking met FIT of een organisator vraagt de ondersteuning van een FIT-kantoor in het buitenland. Om de vaak beperkte capaciteit van het FIT-kantoor efficiënter in te zetten en toch zoveel mogelijk partners te kunnen blijven ondersteunen, is een betere afstemming en jaarplanning nodig.

Het is belangrijk dat in dit centraal overzicht ook de missies of andere activiteiten met een economisch internationale focus **van Vlaamse ministers, departementen, provincies en steden** zijn opgenomen. Een bezoek van een Vlaamse minister aan een bepaald land kan interessant zijn voor bedrijven die met de overheden van dat land zaken doet, het kan zijn zaak vooruit helpen. Bedrijven en organisaties kunnen zich informeren over welke provincies goede contacten heeft in welke landen.

Het platform veroverdewereld.be werd op **5 april 2019 officieel gelanceerd** door de minister-president van de Vlaamse Regering. De minister-president nodigde toen ook de andere leden van de Vlaamse Regering uit om het gebruik van veroverdewereld.be te stimuleren bij alle actoren in Vlaanderen, en de communicatie over het platform bij een breed publiek te ondersteunen.

Het platform werd door de partners van FIT mee gepromoot, en de belangrijkste gouvernementele actoren werden gesensibiliseerd voor gebruik. Sinds de lancering kent het platform een groot succes voor zowel fysieke als digitale events met betrekking tot internationalisering.